

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยกึ่งทดลอง(Quasi-experimental Research)ประเภทงานวิจัยประยุกต์ (Applied Research)ที่กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการทักษะภาษาแบบบูรณาการ กับความพึงพอใจของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นการปฏิบัติงาน (Task-based Approach) ที่เสริมด้วยทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียน (Cooperative Learning) การเรียนรู้แบบร่วมกันเรียนรู้(Collaborative Learning) และ การเรียนรู้แบบเสริมต่อความสามารถในการเรียนรู้ (Scaffolding Learning) เพื่อเพิ่มพูนทักษะภาษาอย่างบูรณาการในการศึกษาวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ทำ การทบทวนวรรณกรรมและสารสนเทศ (Information)ที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาเอกสาร บทความ รายงาน การวิจัยและตำราจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Sources)และแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ(Secondary Sources)รวมทั้งได้อภิปรายปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการ วิจัย ตามหัวข้อและรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ (Learning)
2. การเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียน (Cooperative Learning)
3. การเรียนรู้แบบร่วมกันเรียนรู้ (Collaborative Learning)
4. การเรียนรู้แบบการเสริมต่อความสามารถในการเรียนรู้ (Scaffolding Learning)
5. การเรียนรู้แบบเน้นการปฏิบัติงาน (Task-based Approach)
6. งาน (Task) สำหรับการเรียนรู้ภาษา
7. ขั้นตอนการจัดโครงการการเรียน-การสอนแบบเน้นการปฏิบัติงาน
8. กระบวนการเรียนรู้แบบเน้นปฏิบัติงาน
9. ความพึงพอใจในบริบทการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ (Learning)

ในปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถนำภาษาไปใช้ในการสื่อสารความหมายให้เข้าใจกันได้ดี กิจกรรมการเรียนจึงใช้วิธีการฝึกภาษาโดยครูเป็นผู้สร้างสถานการณ์ต่างๆให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงความสามารถทางภาษาออกมาอย่างเต็มที่ บทเรียนไม่มุ่งให้นักเรียนท่องจำกฎเกณฑ์หรือหลักไวยากรณ์ทางภาษาเหมือนดังแต่ก่อนแต่จุดประสงค์ในการพูดเพื่อการสื่อสารความหมายเป็นหลักแทนลักษณะการสอนภาษาแบบนี้ตรงตามแนวทฤษฎีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร Littlewood, 1981 (อ้างถึงใน กรองทอง โพธิ์ทอง, 2535:13) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนเพื่อการสื่อสารควรจัดในลักษณะการเตรียมการ คือ ครูมีหน้าที่เตรียมภาษาให้ผู้เรียนได้พัฒนาการเรียนรู้ทางภาษาเพื่อจุดมุ่งหมายในการสื่อสารได้ใช้กฎเกณฑ์ของภาษาและความหมายในการสื่อสารควบคู่กันไป ลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสารนี้มีหลักสำคัญไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. ผู้เรียนต้องได้รับการฝึกให้มีความสามารถทางภาษาให้มากที่สุด นั่นคือ ผู้เรียนจะต้องพัฒนาทักษะที่จะนำระบบทางภาษามาใช้จนกระทั่งสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างเป็นธรรมชาติ และสื่อสารออกมาได้ความหมายตามที่ตั้งใจ
2. ผู้เรียนต้องสามารถแยกความแตกต่างระหว่างรูปแบบของภาษาและการใช้ภาษา คือ เข้าใจระบบทางภาษาและนำมาใช้ในการสื่อสารได้ถูกต้อง
3. ผู้เรียนต้องพัฒนาทักษะและกลวิธีในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพมากที่สุดในสถานการณ์ที่มองเห็นได้ชัดและรู้จักการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อได้รู้ความก้าวหน้า และแก้ไขข้อผิดพลาดโดยการใช้ภาษาที่แตกต่างกันออกไป
4. ผู้เรียนจะต้องตระหนักถึงความหมายทางสังคมของรูปแบบภาษาซึ่งความรู้ด้านนี้อาจไม่รวมถึงความสามารถที่จะใช้ภาษาให้แปรเปลี่ยนไปเพื่อให้เหมาะสมกันแต่เป็นความสามารถที่จะใช้ภาษาที่เป็นที่ยอมรับและหลีกเลี่ยงไม่ใช้ข้อผิดพลาดที่รุนแรง

ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศนั้น ครูผู้สอนทราบดีว่าการเรียนรู้ภาษาของผู้เรียนจะเกิดขึ้นและมีพัฒนาการต่อไป จนสามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารได้ เมื่อผู้เรียนมีความรู้ในตัวภาษามีความเข้าใจกฎเกณฑ์การใช้ภาษา ควบคู่ไปกับความหมายของภาษาและมีประสบการณ์การใช้ภาษา ซึ่ง William (1979:18-19) กล่าวว่ากฎเกณฑ์ด้านกลไกของภาษานั้นทำให้ทราบว่าภาษาที่ใช้ นั้นผิดหรือถูก ส่วนกฎเกณฑ์ด้านความหมายก็สามารถสร้างความเข้าใจผิดหรือถูกได้เช่นกัน

การเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียน (Cooperative Learning)

นริรัตน์ ศรียศศรี (2554) รายงานว่ามีผู้ให้ความหมายดังนี้

ราชบัณฑิตสถาน (2551) ได้ให้ความหมาย ว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียน เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดหลักให้ผู้เรียนช่วยกันเรียนรู้โดยพึ่งพากัน มีปฏิสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดใช้ทักษะทางสังคมในการทำงานร่วมกัน มีการวิเคราะห์กระบวนการทำงานกลุ่มและมีการตรวจสอบผลการเรียนรู้เป็นรายบุคคล

วิกิพีเดีย ได้ให้ความหมายของ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ หมายถึงการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนตั้งแต่สองคนขึ้นไปหรือโดยการแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อยๆ ส่งเสริมให้ผู้เรียนทำกิจกรรมร่วมกัน โดยในกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการช่วยเหลือพึ่งพากัน มีความรับผิดชอบร่วมกัน ทั้งในส่วนตัวและส่วนรวมเพื่อให้ตนเองและสมาชิกทุกคนในกลุ่มประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งตรงข้ามกับการเรียนที่เน้นการแข่งขันและการเรียนตามลำพัง

ไพฑูริย์ ปทุมพร และคณะ (2550) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือว่า เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการร่วมมือร่วมใจในการศึกษาค้นคว้าและปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายซึ่งถือเป็นความสำเร็จของกลุ่มเน้นการทำงานลดความสามารถของสมาชิก ดังนั้นการกระทำใดๆ ของสมาชิกย่อมมีผลกระทบต่อกลุ่มและสมาชิกคนอื่นๆ

Robert E. Slavin (1991) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการเรียนรู้ที่แลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากการทำงานร่วมกัน พร้อมกับร่วมกันรับผิดชอบทั้งของตนเองและผู้อื่น

สรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียน เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนช่วยกันค้นคว้าหาคำตอบ หรือร่วมมือกันทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ ผลงานเป็นของทุกคนอย่างเสมอภาค แม้ว่าสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มจะมีส่วนร่วมในการทำงานที่แตกต่างกันตามระดับความรู้และทักษะภาษาของแต่ละคน แต่ทุกคนจะเรียนรู้จนถึงขั้นสัมฤทธิ์ผลได้

การเรียนรู้แบบร่วมกันเรียนรู้ (Collaborative Learning)

นริรัตน์ ศรียศศรี (2554) รายงานว่ามีผู้ให้ความหมายดังนี้

ราชบัณฑิตสถาน (2551) เรียกว่า การร่วมกันเรียนรู้ หรือการเรียนรู้ร่วมกัน หมายถึง การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากที่บุคคลรวมตัวกันทำงานอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรีเสมอกัน โดยเน้นการรวมพลังและกระบวนการทำงานที่ดี

Gokhlae (1995) เห็นว่า CL คือ วิธีการสอนที่เน้นกระบวนการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กเพื่อจุดหมายร่วมกัน ผู้เรียนจะมีความรับผิดชอบซึ่งกันและกัน เพื่อผลสำเร็จร่วมกัน

ไพฑูรย์ ปทุมพรและ คณะ (2550) ได้ให้ความหมายของการเรียนแบบร่วมแรงรวมพลัง (Collaborative Learning) ว่าการเรียนรู้เป็นวิธีการเรียนสอนแบบทำงานรับผิดชอบร่วมกันเน้นการมีความสนใจร่วมกันของสมาชิกมากกว่าระดับความสามารถ บทบาทของสมาชิกทุกคนมีความชัดเจนและทำงานไปพร้อมๆกัน ศึกษาค้นคว้า ปฏิบัติงานและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การเรียนแบบนี้เน้นการยอมรับ ในบทบาทหน้าที่ของกันและกัน รวมทั้งสามารถแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นซึ่งกันและกันได้

อาจกล่าวได้ว่าการเรียนรู้ร่วมกันคือ การทำงานที่สมาชิกในกลุ่มแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบ โดยทำงานไปพร้อมๆกันเป็นกระบวนการ การเรียนรู้ร่วมกันจึงเป็นการให้โอกาสผู้เรียนได้ทำงานให้สำเร็จได้ โดยลำพังแต่ไม่โดดเดี่ยว

การเรียนแบบการเสริมต่อความสามารถในการเรียนรู้ (Scaffolding Learning)

การเสริมต่อความสามารถในการเรียนรู้ (Scaffolding) พัฒนามาจากแนวคิดเรื่องพื้นที่รอยต่อ พัฒนาการและการเสริมต่อการเรียนรู้ ของไวทีกอสกี ซึ่งอธิบายไว้ว่าพื้นที่รอยต่อพัฒนาการ เป็นระยะห่างระหว่างระดับพัฒนาการที่เป็นจริงกับระดับพัฒนาการที่สามารถเป็นไปได้ เด็กสามารถแก้ปัญหาที่ยากเกินกว่าระดับพัฒนาการที่แท้จริงของเขาได้ หากได้รับการแนะนำช่วยเหลือหรือได้รับความร่วมมือจากผู้ที่เชี่ยวชาญที่มีความสามารถมากกว่า การเสริมต่อการเรียนรู้เป็นบทบาทผู้สอนในการส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนและเตรียมการชี้แนะหรือให้ความช่วยเหลือเพื่อให้ผู้เรียนไปสู่พัฒนาการในระดับที่สูงขึ้น

สรุปได้ว่าการเสริมต่อความสามารถในการเรียนรู้ (Scaffolding) หมายถึง บทบาทเชิงปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ที่ให้การช่วยเหลือด้วยวิธีการต่างๆ ตามสภาพปัญหาที่เผชิญอยู่ในขณะนั้น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหานั้นด้วยตนเองได้ โดยเป็นการจัดเตรียมสิ่งที่เอื้ออำนวย การให้การช่วยเหลือแนะนำ สนับสนุน ขณะที่ผู้เรียนกำลังแก้ปัญหาหรือกำลังอยู่ในระหว่างการเรียนรู้เรื่องใด เรื่องหนึ่ง (ผู้เรียนกำลังอยู่ในพื้นที่รอยต่อพัฒนาการ) ทำให้ผู้เรียนต้องสร้างความรู้ความเข้าใจเพื่อใช้ในการแก้ปัญหอย่างเป็นขั้นตอน และปรับการสร้างความรู้ความเข้าใจภายในตน (Internalization) ให้กลายเป็นความรู้ความเข้าใจใหม่ภายในตนเอง ซึ่งจะส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียน ให้ก้าวไปสู่ขั้นหรือระดับพัฒนาการที่สูงขึ้นไป ทำให้ผู้เรียนสามารถกำกับตนเองในการเรียนรู้ และมีความเชื่อมั่นในตนเองในการเรียนรู้ที่เพิ่มมากขึ้น

ผู้สอนต้องมีทักษะที่จำเป็นเพื่อกระตุ้นผู้เรียน ชี้แนะแนวทาง เตรียมแหล่งข้อมูลเพื่อสนับสนุนผู้เรียน ซึ่งวิธีการช่วยเหลือผู้เรียนดังกล่าวเรียกว่าการเสริมต่อความสามารถในการเรียนรู้ (Scaffolding) ซึ่งเป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาหรือบรรลุเป้าหมายโดยได้รับความช่วยเหลือ แนะนำ และสนับสนุน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ อันจะส่งผลให้เกิดการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ หรือพัฒนาการทางเขาว์ปัญญา จนสามารถแก้ปัญหาค้นคว้าได้ด้วยตนเองในที่สุด

จากแนวคิดของไวท์ฮีดสกี Makenzie (1999) (อ้างถึงใน R. Van Der Stuyf, 2002:5) ได้อธิบายลักษณะพิเศษของ Scaffolding ไว้ดังนี้

1. มีเป้าหมายและทิศทางชัดเจน
2. มีการกำหนดบทบาท หน้าที่ของการปฏิบัติไว้อย่างชัดเจน
3. มีการกำหนดงานให้นักเรียนฝึกปฏิบัติตามศักยภาพของตนเอง
4. มีเกณฑ์ที่ชัดเจนในการประเมินผลงาน
5. ระบุแหล่งเรียนรู้ที่ตรงตามเป้าหมายและสามารถใช้ศึกษาค้นคว้าได้
6. มีวิธีการช่วยลดหรือเพิ่มความคาดหวังแก่นักเรียน โดยปรับให้เข้ากับศักยภาพของตนเอง
7. มีวิธีการช่วยให้นักเรียนรู้จักความสามารถที่แท้จริงของตนเอง
8. ช่วยสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้เกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน

วูด บรูเนอร์ และ โรส (Wood, Bruner & Ross, 1976) ได้เสนอวิธีการช่วยเสริมต่อความสามารถในการเรียนรู้ไว้ 6 ประการ คือ

1. การสร้างความสนใจ (Recruitment) กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจที่จะเรียนรู้ด้วยความสมัครใจ โดยผู้เรียนจะต้องอยู่ภายใต้ข้อกำหนดของงานหรือการเรียนรู้นั้น
2. ลดระดับการเรียนรู้ที่ไร้หลักการ ระเบียบ หรือกฎเกณฑ์ (Reduction in degree of freedom) เพราะจะทำให้ยากต่อการจัดการหรือการให้ความช่วยเหลือ ดังนั้น ผู้สอนจะต้องสะท้อนผลการเรียนรู้ (Feedback) เป็นระยะๆ สม่่าเสมอ ต่อเนื่องกัน เพื่อให้ผู้เรียนนำผลไปใช้เพื่อเพิ่มระดับการเรียนรู้ในแต่ละขั้นได้อย่างถูกต้อง
3. รักษาทิศทางการเรียนรู้ (Direction maintenance) ผู้สอนต้องดูแลควบคุมผู้เรียนเป็นพิเศษเพื่อให้เรียนรู้ที่จะมุ่งไปสู่จุด มุ่งหมายตั้งไว้
4. กำหนดลักษณะสำคัญที่ควรพิจารณาของสิ่งที่เรียนรู้ให้เด่นชัด (Marking critical features) เช่น ผู้สอนเมื่ออธิบายเนื้อหาสาระบางอย่างที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ก็ควรเน้นเสียงเป็นพิเศษ หรือหากผู้เรียนเกิดความขัดแย้งในการทำความเข้าใจสิ่งที่เรียนรู้ ผู้สอนควรแปลความหมายของเรื่องที่กำลังเรียนรู้นั้นๆ เสียงใหม่ ด้วยภาษาที่ให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่ายๆ และถูกต้องตรงกัน
5. ควบคุมความคับข้องใจของผู้เรียน (Frustration control) รับรู้ต่ออารมณ์ของผู้เรียนที่แสดงออกมา เช่น ผู้สอนต้องยอมรับความรู้สึกของผู้เรียนกรณีที่เขาเกิดความไม่เข้าใจสิ่งที่ กำลังเรียนรู้ ไม่ควรเพิกเฉยหรือปล่อยให้ผู้เรียนมีความรู้สึกที่ค้างคาใจ เพราะจะทำให้ผู้เรียนมีความคับข้องใจเพิ่มมากขึ้น

6. ควรมีการสาธิต (Demonstration) หรือมีแบบอย่างให้กับผู้เรียนในการแก้ปัญหาการเรียนรู้เทคนิค Scaffolding ใช้อย่างแพร่หลายในประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านพร้อมกับส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูง

การเรียนการสอนภาษาแบบเน้นการปฏิบัติงาน (Task-based Approach)

ปรากฏในหลักสูตรภาษาอังกฤษพุทธศักราช 2544 โดยมีลักษณะเป็นการมอบหมายงานให้นักเรียนปฏิบัติ โดยนำแนวคิดนี้ไปใช้กับนักเรียนในระดับประถมศึกษาเพราะเชื่อว่าการเรียนรู้ภาษาเกิดจากกระบวนการที่นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติงานจนสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่วางไว้

คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระต่างประเทศเสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยอ้างอิงแนวคิดเกี่ยวกับการสอนภาษาแบบเน้นการปฏิบัติงาน (Task-Based Approach) แสดงจุดมุ่งหมาย 4 ประการ คือ เพื่อให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารและปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายได้เป็นผลสำเร็จ เพื่อให้สามารถนำความรู้และประสบการณ์ทางภาษาที่ได้รับไปใช้ในชีวิตจริงได้ เพื่อพัฒนาทักษะการคิด โดยผ่านกระบวนการปฏิบัติภาระงาน และเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม(กรมวิชาการ, 2544)

กิจกรรมสำหรับการเรียนการสอนแบบเน้นการปฏิบัติงานนั้น Willis (2000) ได้ให้ความหมายไว้ว่าเป็นกิจกรรมที่มีเป้าหมายชัดเจน เป็นการกระทำภาระงานด้านการติดต่อสื่อสารเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ ให้เป็นที่พึงพอใจทั้งต่อตนเองและผู้อื่น

ประเภทกิจกรรมที่เน้นงานปฏิบัติ

Pica, et al (1993:19-20) ได้กล่าวถึงกิจกรรมที่เน้นงานปฏิบัติว่ามี 5 ประเภท ได้แก่

1. กิจกรรมสัมพันธ์เนื้อหา (Jigsaw Task) คือ กิจกรรมที่ผู้เรียนคนที่ 1 และผู้เรียนคนที่ 2 ต่างมีส่วนรวมของข้อมูลที่สมบูรณ์อยู่ที่ 2 คน และผู้เรียนทั้ง 2 คน นี้จะต้องทำงานร่วมกัน แลกเปลี่ยนข้อมูลกัน เพื่อนำข้อมูลทั้ง 2 นั้นมารวมกัน ให้เกิดเป็นเรื่องราวที่สมบูรณ์เพียง 1 เรื่อง ขณะทำกิจกรรมนั้น ผู้เรียนทั้ง 2 คน เป็นทั้งผู้ขอข้อมูลและผู้ให้ข้อมูล ในขณะเดียวกันดังนั้นจึงเรียกกิจกรรมการสื่อสารในลักษณะนี้ว่า กิจกรรมสื่อสาร 2 ทาง ตัวอย่าง กิจกรรมประเภทนี้มักเป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนค้นหาข้อมูลจากกัน เพื่อแก้ปัญหา หรือจัดเรียงลำดับเหตุการณ์เรื่องราวต่าง ๆ

2. กิจกรรมการหาข้อมูลที่ขาดหายไป (Information Gap Task) คือ กิจกรรมที่ผู้เรียนคนที่ 1 และคนที่ 2 ต่างมีส่วนของข้อมูลที่ขาดหายไป ดังนั้นผู้เรียนต่างต้องทำงานร่วมกัน ขณะทำงานร่วมกันนั้นผู้เรียนคนหนึ่งจะเป็นผู้ขอข้อมูล ในขณะที่ผู้เรียนอีกคนหนึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลและจะสลับบทบาทกันอีกครั้งเพื่อ แต่ละคนจะได้มีข้อมูลที่สมบูรณ์เพียง 1 อย่าง การสื่อสารชนิดนี้ เรียกว่า การสื่อสารสองทาง ตัวอย่าง กิจกรรมประเภทนี้ เช่น การให้ผู้เรียนทำตามคำบอกคำสั่ง หรืออาจฟังข้อความแล้ววาดภาพ

3. กิจกรรมการแก้ปัญหา (Problem-Solving Task) คือกิจกรรมที่ผู้เรียนร่วมกันทำงานเพื่อแก้ไขปัญหาที่ได้รับมอบหมาย ผลลัพธ์จากการแก้ปัญหามีได้เพียงอย่างเดียว ตัวอย่างกิจกรรมประเภทนี้ เช่น ให้ผู้เรียนหาความแตกต่างจากรูปภาพ โดยผู้เรียนต้องทำงานร่วมกันเพื่อหาข้อสรุปว่าข้อแตกต่างเหล่านั้นมีอะไรบ้าง

4. กิจกรรมการตัดสินใจ (Decision –Making Task) คือกิจกรรมที่ผู้เรียนร่วมกันตัดสินใจเพื่อหาข้อสรุปอย่างใดอย่างหนึ่งจากหลายๆทางเลือกที่มีผู้กำหนดไว้ให้ ตัวอย่าง กิจกรรมประเภทนี้ เช่น ให้ผู้เรียนร่วมกันพิจารณาเกี่ยวกับความเหมาะสม เช่น อาหารชนิดใด มีผลประโยชน์สำหรับสมองมากที่สุด หรือ การตัดสินใจคัดเลือกคนเข้าทำงาน

5. กิจกรรมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น (Opinion Exchange Task) คือ กิจกรรมที่ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง มักเป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนอภิปรายในหัวข้อที่มักก่อให้เกิดการโต้เถียงกันอย่างมาก ตัวอย่าง กิจกรรมประเภทนี้ เช่น แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหาสุขภาพ เป็นต้น

กิจกรรมการแก้ปัญหา กิจกรรมการตัดสินใจและกิจกรรมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น อาจเป็นลักษณะการสื่อสาร 2 ทาง คือผู้เรียนเป็นทั้งผู้ขอข้อมูลและให้ข้อมูลเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล ตลอดจนความคิดเห็นระหว่างกัน หรืออาจมีลักษณะเป็นการทำงานตามลำพัง โดยใช้ข้อมูลที่มีอยู่เพื่อแก้ปัญหา หรือการตัดสินใจในสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือแสดงความคิดเห็นต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดการเรียนรู้แบบเน้นการปฏิบัติงาน (Task Based Learning) มีความหมายถึง การจัดการเรียนรู้โดยผ่านกิจกรรม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยงาน ในการจัดการเรียนรู้ลักษณะนี้มีจุดประสงค์ที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดแนวคิด ทักษะ ทำความเข้าใจร่วมกันในกลุ่มและสื่อออกมาในลักษณะภาษาของผู้เรียนเอง ผู้จัดการเรียนรู้หรือผู้สอนจะต้องตรวจสอบความถูกต้องของผลของการจัดกิจกรรม ว่าตรงตามจุดประสงค์หรือไม่ ถ้ายังไม่ถูกต้องหรือยังไม่ชัดเจนเพียงพอ ผู้จัดการเรียนรู้หรือผู้สอนต้องจัดให้ผู้เรียนมีการค้นคว้าให้ถูกต้องหรือชัดเจนยิ่งขึ้น และเมื่อผู้เรียนเกิดความเข้าใจร่วมกัน แสดงว่า ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ใหม่ขึ้น ถือว่าประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ สำหรับกิจกรรมที่สามารถใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้แก่ โปสเตอร์ แผ่นพับ วิดีโอ ในด้านของผู้สอน ผู้สอนมีหน้าที่ในการกำหนดกิจกรรม ในลักษณะปลายเปิด

งาน (Task) สำหรับการเรียนรู้ภาษา

“งาน” สำหรับการเรียนรู้ภาษา จัดว่าเป็นสิ่งก้ำกึ่ง (Concept) ที่มีบทบาทสำคัญในกิจกรรมการเรียนการสอนภาษา เมื่อกระบวนการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติงานแพร่กระจายอย่างกว้างขวางในพื้นที่การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในช่วงระยะเวลา 20 ปีที่ผ่านมา และมีการกำหนดความหมายหรือนิยามศัพท์ของคำว่า

“งาน” สำหรับการเรียนรู้ภาษาไว้อย่างหลากหลาย ซึ่งสุภัทรา ราชายนต์ (2551) เลือกใช้คำว่า “งานปฏิบัติ” ได้ทำการสรุปไว้อย่างครอบคลุม ทั้งด้านความหมายองค์ประกอบ รูปแบบและกระบวนการเรียนรู้ ดังนี้

คำจำกัดความของงาน (Task)

นักการศึกษาและนักวิชาการด้านการสอนภาษากลุ่มหนึ่ง คือ ลอง (Long,1985); ริชชาด (Richards,1985); บรีน (Breen, 1987); พราบู (Prabu,1987); และ เมอร์ฟี (Murphy,1987) (อ้างถึงใน Ellis,2003) ได้เสนอความหมายไว้ว่า งานปฏิบัติเป็นชิ้นงานที่เกี่ยวข้องกับภาษาเพื่อการสื่อสาร ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลทางภาษาและกิจกรรม ส่วนวิลลิส (Willis,1996) มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติสัมพันธ์กับการใช้ภาษา โดยเห็นที่กระบวนการในการปฏิบัติงานมากกว่าภาษาที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ส่วน นูนน (2002) ได้แสดงความคิดเห็นว่า งานปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจ และการใช้ภาษาอย่างมีปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียน โดยเน้นความหมายมากกว่ารูปแบบของภาษา ทั้งนี้ก่อนหน้านั้น นูนน (2001) ได้แสดงความหมายของงาน โดยใช้วิธีเปรียบเทียบแสดงความเหมือนความต่างระหว่าง งานหรือชิ้นงาน (Task)แบบฝึกหัด (Exercises) และ กิจกรรม (Activities)สำหรับการเรียนภาษาว่า “งาน” หรือ “ชิ้นงาน” (Task) คือการปฏิบัติด้านการสื่อสาร โดยไม่มีกำหนดสาระความรู้ด้านไวยากรณ์แค่เพียงประการใดประการหนึ่งเท่านั้น และ ผลของการปฏิบัติงาน จะไม่ปรากฏในลักษณะสาระความรู้ทางภาษา ขณะที่แบบฝึกหัด (Exercises)มีลักษณะตรงกันข้ามกับงานหรือชิ้นงาน และจะมีผลการปฏิบัติงานเป็นสาระความรู้ทางภาษา สำหรับ “กิจกรรม” (Activities)ซึ่งหมายถึงกิจกรรมการเรียนรู้ มีการกำหนดสาระความรู้ทางภาษาเพื่อการเรียนรู้ไว้ 1-2 สาระ แต่ผลของการปฏิบัติงาน ไม่ได้เป็นเรื่องของความรู้ภาษา แต่เป็นผลด้านการติดต่อสื่อสาร

ปีเตอร์สเกธาน (อ้างถึงใน H.Douglass Brown: 2001:50) ได้ให้ความหมายของ งาน (Task) ไว้ว่า งาน (Task)เป็นกิจกรรมซึ่งมีคุณสมบัติ ดังนี้

- ความหมายมีความสำคัญเป็นลำดับแรก
- มีปัญหาด้านการสื่อสารที่ต้องมีการแก้ไข
- มีความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมในโลกแห่งความจริง
- การทำงานให้เสร็จสมบูรณ์มีความสำคัญ
- การประเมินผลงานประเมินจากผลงาน (Outcome)

นูนน (2001: 6) ยังได้อธิบายต่อไปว่า งานหรือชิ้นงานแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ งานตามเป้าหมาย (Target Task)ซึ่งหมายถึงกิจกรรมการสื่อสารที่เกิดขึ้นจริงนอกห้องเรียน กับงานหรือชิ้นงานตามการเรียนรู้ (Pedagogical Task)หมายถึง งานหรือชิ้นงานที่สร้างขึ้น สำหรับการเรียนการสอนภาษาในชั้นเรียน เพื่อให้เกิดกระบวนการการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Acquisition Process)ของผู้เรียน นูนน (2003:3) ยังสรุปด้วยว่า “งาน” หรือ “ชิ้นงาน” ทั้ง 2 ประเภทเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ภาษาทั้งภาษาที่เรียนและสอนใน

ชั้นเรียน กับภาษาที่ใช้จริงนอกห้องเรียน ซึ่งตามความเป็นจริงแล้ว ในบริบทการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศผู้เรียนจำเป็นต้องเรียนรู้ข้อมูลภาษาทั้งภาษาที่ใช้เรียนสอนในห้องเรียน กับภาษาที่ใช้จริงนอกห้องเรียน

จากความหมายของ “งาน” (Task) ที่ศึกษา สรุปได้ว่า “งาน” หรือ “ชิ้นงาน” (Task) หมายถึง “งาน” หรือ “ชิ้นงาน” ซึ่งสำหรับงานวิจัยนี้ หมายถึงชิ้นงานทางภาษา ที่สร้างขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนปฏิบัติ โดยมีภาษาเป็นเครื่องมือในการทำงาน และพยายามเน้นความหมายในการสื่อสารมากกว่ารูปแบบของภาษา

องค์ประกอบของงาน

เอสแตร์ และ ซานอน (Estaire; & Zanon 1994: 13-16) นูนัน (Nunan, 2002:10-11) และเอลลิส (Ellis, 2003:21) ได้ระบุถึงองค์ประกอบของงานที่ใช้เพื่อการเรียนการสอนภาษาไว้สอดคล้องกัน 5 ประการ คือ เป้าหมาย (Goal) ข้อมูลป้อนเข้า (Input) บทบาท (Role) ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Procedures) และผลงาน (Outcomes) นอกจากนี้แล้ว นูนันยังเห็นว่าควรให้ความสำคัญกับการจัดชั้นเรียน (Setting) และการประเมินผลงาน (Feedback) อีกด้วย ทั้งนี้ผู้สอนจึงควรพิจารณาองค์ประกอบทั้ง 7 ประการนี้ควบคู่ไปกับการคิดออกแบบงานปฏิบัติรูปแบบต่างๆ เพื่อสนับสนุนและสร้างงานให้ผู้เรียนในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้อย่างเป็นธรรมชาติ

ด้วยข้อเสนอแนะที่เกิดจากกรอบความคิดการปฏิบัติที่ชัดเจน จึงเป็นแนวคิดประเด็นสำคัญในโครงการวิจัยนี้ประเด็นหนึ่ง

รูปแบบของงาน

วิลลิส (Willis, 1996:26-27) ได้เสนอรูปแบบของงานปฏิบัติไว้ ประเภทดังนี้

1. การจัดทำรายการ (Listing) คือกิจกรรมที่มีจุดประสงค์ให้ผู้เรียนใช้ความคิดแล้วพูดหรืออธิบายความนั้น ผ่านวิธีการหลักคือ การรวบรวมความคิดและการค้นหาความจริง
2. การเรียงลำดับและการจัดประเภท (Ordering and Sorting) คือกิจกรรมที่ประกอบด้วย 4 วิธีการหลักคือ การเรียงลำดับหัวข้อ การจัดลำดับตามหลักเกณฑ์ การจัดประเภท และการแบ่งประเภท
3. การเปรียบเทียบ (Comparing) คือกิจกรรมที่เน้นการเปรียบเทียบข้อมูลประเภทที่มีความคล้ายคลึงกัน แตกต่างกันเฉพาะเพียงแหล่งที่มาหรือรายละเอียด โดยใช้วิธีการจับคู่การหาความเหมือน และการหาความแตกต่าง
4. การแก้ปัญหา (Problem Solving) คือกิจกรรมที่ต้องการให้ผู้เรียนได้แสดงผล ประสิทธิภาพและความสามารถในการแก้ปัญหาต่างๆที่กำหนดขึ้นหรือที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้วิธีการที่ใช้จะมีความหลากหลายขึ้นอยู่กับสภาพปัญหาที่นำมาใช้

5. การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Sharing personal experiences) คือกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พูดถึงตนเองและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวันกับบุคคลอื่นอย่างอิสระ

6. งานสร้างสรรค์ (Creative tasks) คือกิจกรรมโครงการ ซึ่งผู้เรียนสามารถทำได้ทั้งงานคู่และงานกลุ่ม โดยอาศัยวิธีการ 5 ประการ ข้างต้นรวมกับการวิจัยนอกชั้นเรียน ทักษะการจัดการและการทำงานร่วมกัน

สรุปได้ว่า รูปแบบกิจกรรมทั้ง 6 ประการข้างต้น เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาในสภาพที่สมจริงที่ผู้เรียนสามารถนำความรู้เดิมกับความรู้ใหม่มาปรับใช้ในแต่ละสถานการณ์อย่างเหมาะสม นอกจากนี้แล้วผู้เรียนยังได้ฝึกทักษะการทำงานร่วมกันเพื่อช่วยกันคิดแก้ไขปัญหาต่างๆอีกด้วย

ขั้นตอนการจัดโครงการการเรียนการสอนแบบเน้นการปฏิบัติงาน

ขั้นตอนในการจัดทำโครงการการเรียนการสอนแบบเน้นการปฏิบัติงานนั้น Nunan (2013:8) ได้เสนอแนะไว้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เลือกสรรและจัดลำดับชิ้นงานที่เป็นงานตามเป้าประสงค์ (Target Task) ซึ่ง Nunan อธิบายไว้ว่าเป็นงานที่เป็นจริงในชีวิต ภาษาที่ผู้เรียนเรียนรู้ถ้าเป็นภาษาที่ใช้จริงในชีวิต (Authentic Language) ผู้เรียนก็จะได้รับข้อมูลภาษาที่เป็นจริง (Authentic Language Data) ซึ่งเป็นเป้าประสงค์ของการเรียนภาษาต่างประเทศ

ขั้นตอนที่ 2 สร้างงานสำหรับการปฏิบัติในชั้นเรียน (Pedagogical Task) คือ งานที่สร้างขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนปฏิบัติในห้องเรียน ภาษาที่เรียนรู้เป็นภาษาที่เกิดจากการใช้ในห้องเรียน ซึ่งอาจจะนำไปใช้จริงหรือไม่จริงในชีวิต แม้ว่าภาษาที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนในห้องเรียนจะไม่ใช่อำนาจภาษาที่ใช้จริงในชีวิต (Non-authentic Language) Nunan ได้ชี้ให้เห็นว่า ภาษาทั้ง 2 ลักษณะมีความสำคัญสำหรับผู้เรียนภาษาต่างประเทศ “The reality is, that, in EFL contexts, learners need both authentic and non-authentic data. Both provide learner with different aspects of the language.” (Nunan,2013:3) และในการจัดทำโครงการการเรียนการสอนแบบเน้นการปฏิบัติงาน งานสำหรับปฏิบัติในห้องเรียน (Pedagogical Task) จึงอาจสร้างขึ้นเพื่อการเรียน การสอนกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์ หรือการทบทวนบทเรียนหรือการฝึกทักษะภาษา

ขั้นตอนที่ 3 เลือกและกำหนดทักษะที่สามารถปฏิบัติได้จริง หมายถึงสร้างกิจกรรมสำหรับการสื่อสาร กับ สร้างและฝึกหัดสำหรับการฝึกภาษา

ขั้นตอนที่ 4 จัดเรียงลำดับและบูรณาการงานที่ปฏิบัติในชั้นเรียน (Pedagogical Task) กิจกรรมการสื่อสาร (Communicative Activities) และ แบบฝึกหัดภาษา (Language Exercise)

กระบวนการเรียนรู้แบบเน้นการปฏิบัติงาน

การจัดการเรียนรู้แบบเน้นการปฏิบัติงานเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้และเรียนรู้ภาษาในสถานการณ์จริงจากการทำงานโดยใช้ภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการทำงาน เน้นความหมายในการสื่อสาร (Meaning) มากกว่ารูปแบบภาษา (Form) เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ และปรากฏเป็นชิ้นงานหรือผลงานให้เห็น

วิลลิส (Willis, 1996:38-64,109-115) และ เอลลิส (Ellis,2003:244-262) ได้กล่าวถึงกระบวนการในการเรียนรู้แบบเน้นการปฏิบัติงาน ไว้ในลักษณะคล้ายกันว่า กระบวนการการเรียนรู้แบบเน้นการปฏิบัติงานประกอบด้วย 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นก่อนทำงานปฏิบัติ (Pre-task) เป็นขั้นตอนแนะนำผู้เรียนเกี่ยวกับหัวข้อของการเรียนและงานปฏิบัติ โดยปกติแล้วจะเป็นขั้นตอนที่ใช้เวลาสั้นๆอาจใช้เวลา 2-20 นาทีขึ้นอยู่กับระดับของผู้เรียน หัวข้อเรื่องและประเภทของกิจกรรมว่ามีความยากสลับซับซ้อนมากน้อยเพียงใด

กระบวนการเตรียมทำงานปฏิบัตินี้ สามารถทำได้ดังนี้

- ผู้สอนจะช่วยผู้เรียนให้เข้าใจประเด็นสำคัญ จุดประสงค์ และขั้นตอนในการทำงานปฏิบัติ
- ผู้สอนอาจเน้นคำศัพท์ วลี หรือสำนวนที่จำเป็นในการทำงานปฏิบัติ
- ผู้สอนอาจให้ผู้เรียนได้มีโอกาสศึกษารูปแบบการทำงานปฏิบัติและได้ลงมือทำงานปฏิบัติที่มีลักษณะคล้ายกับงานที่จะต้องปฏิบัติจริง
- ผู้สอนควรศึกษาว่างานปฏิบัติเป็นงานเดี่ยว งานคู่ งานกลุ่ม หรืองานทั้งชั้นเรียนและจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เหมาะสมกับการทำงานปฏิบัตินั้นๆ

ขั้นระหว่างทำงานปฏิบัติ (Task Cycle) เป็นขั้นตอนที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือทำงานปฏิบัติโดยใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการทำงานเพื่อให้เกิดผลสำเร็จ โดยมุ่งเน้นด้านความหมายในการสื่อสาร แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

- การทำงานปฏิบัติ (Task) ผู้เรียนลงมือทำงานปฏิบัติอย่างอิสระ ผู้สอนมีหน้าที่เพียงสังเกตการณ์และคอยช่วยเหลือเท่าที่จำเป็นเท่านั้น เพื่อให้ผู้เรียนฝึกแก้ปัญหาด้วยตนเอง
- การวางแผนรายงาน (Plan) เป็นขั้นตอนที่ให้ผู้เรียนวางแผนการรายงานผลการทำงานปฏิบัติ ผู้เรียนสามารถเขียนฉบับร่างหรือฝึกซ้อมก่อนรายงานจริง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในการรายงาน

- การรายงาน (Report) ผู้เรียนสามารถรายงานได้โดยการพูด การเขียน หรือการใช้แถบบันทึกเสียง จากนั้นเปิดโอกาสให้ผู้เรียนอื่นๆ แสดงความคิดเห็นและเพิ่มเติมในส่วนต่างๆ

ขั้นเน้นรูปแบบทางภาษา (Language focus) หลังจากที่ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างคล่องแคล่วเพื่อสื่อความหมายที่ต้องการในขั้นตอนของการทำงานปฏิบัติแล้วนั้น ผู้เรียนจะเข้าสู่ขั้นเน้นรูปแบบทางภาษา ซึ่งขั้นตอนนี้มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ความถูกต้องตามรูปแบบและโครงสร้างทางไวยากรณ์ของภาษาเพื่อให้สามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นวิเคราะห์ภาษา (Language Analysis) ผู้เรียนจะร่วมกันวิเคราะห์รูปแบบทางภาษาที่ใช้ในการปฏิบัติ และ เรียนรู้เกี่ยวกับโครงสร้างทางไวยากรณ์ของภาษาเป้าหมายที่ใช้ในการทำงานปฏิบัติ นั้นๆ โดยที่ผู้สอนจะทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำแนะนำและเสนอรูปแบบและโครงสร้างทางไวยากรณ์ที่ถูกต้อง กิจกรรมในขั้นตอนนี้เป็นการนำข้อผิดพลาดในการใช้ภาษาของนักเรียนมาร่วมกันวิเคราะห์ และแก้ไขให้ถูกต้อง โดยมีผู้สอนเป็นผู้เพิ่มเติมในส่วนที่ยังบกพร่องให้มีความสมบูรณ์และถูกต้อง โดยผู้เรียนสามารถทำการจดบันทึกส่วนที่ตนเองสนใจและเป็นประโยชน์ไว้ได้
2. ขั้นฝึกใช้ภาษา (Practice) หลังจากที่ผู้เรียนได้เรียนรู้รูปแบบและโครงสร้างทางภาษาที่ถูกต้องแล้ว นักเรียนจะได้ฝึกทักษะการใช้ภาษาให้เกิดความคล่องแคล่วและถูกต้องมากขึ้น ผู้สอนอาจฝึกให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาได้หลายวิธี เช่น ให้ผู้เรียนได้ปรับปรุงชิ้นงานของตนเอง ทำงานปฏิบัติเดิมแต่กำหนดเงื่อนไขการทำใหม่ หรือให้ฝึกทำงานปฏิบัติใหม่แต่ใช้รูปแบบและโครงสร้างที่ได้วิเคราะห์แล้ว เป็นต้น

เอสแตร์และซานอน (Estaire & Zanon, 1994: 20-52) ได้กล่าวถึงวิธีการนำกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบเน้นการปฏิบัติงานไปประยุกต์ใช้ในชั้นเรียนไว้ 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นเตรียมการ ขั้นทำงานปฏิบัติ และขั้นวิเคราะห์และประเมินผลหลังปฏิบัติงาน โดยให้ความสำคัญกับขั้นเตรียมการมากกว่าขั้นทำการปฏิบัติและขั้นวิเคราะห์และประเมินผลหลังทำกิจกรรม

ความพึงพอใจในบริบทการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

ความหมายของ “ความพึงพอใจ” ในงานวิจัยนี้ คือ อารมณ์ ความรู้สึก และการแสดงออกในด้านของบุคคลที่เกิดขึ้น หรือมีต่อ หรือ ปฏิบัติต่อบุคคลอื่น หรือ สิ่งอื่น เช่น ชื่นชม ปลื้มปิติ เอาใจใส่ ดูแล ยินดี ความพึงพอใจ ก็คือ เจตคติด้านบวก (Positive Attitude) ขณะที่เจตคติด้านลบ (Negative Attitude) จะมีลักษณะตรงกันข้ามแต่บ่อยครั้งที่นักวิชาการไม่จำแนกเจตคติกับความพึงพอใจแต่นักการศึกษาทั่วไปก็จะทราบว่ามีการใช้คำ 2 คำนี้เป็น คำที่มีความหมายเดียวกัน ดังที่ สุกัทราราชยงค์ (2551:22) ศึกษาโดยสรุปว่า

การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศให้ประสบความสำเร็จนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการด้วยกัน ทั้งนี้ เจตคติที่ดีเป็นส่วนหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน นักการศึกษาหลายท่านได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติกับการเรียนภาษาต่างประเทศไว้ ดังเช่น

ซาวิยอง (Savignon, 1972:24) กล่าวว่าเจตคติเป็นแรงขับเคลื่อนของแต่ละบุคคลที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความพยายามและเกิดกำลังใจในการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ผู้เรียนที่มีความสามารถทางภาษาสูง มีแนวโน้มที่มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาต่างประเทศ เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการเรียนภาษา ทำให้ผู้เรียนเต็มใจที่จะเรียน

ซอมสกี (Krashen, 1992:1-11;citing Chomsky,1995)กล่าวว่าเจตคติ แรงจูงใจ และความวิตกกังวล ไม่มีผลต่อการรับรู้ภาษาโดยตรง แต่สิ่งเหล่านี้จะเป็นอุปสรรคทำให้ผู้เรียนไม่สามารถเข้าใจข้อมูลป้อนได้ เชื่อว่าถ้าผู้เรียนเกิดความวิตกกังวลหรือขาดความเชื่อมั่นในตนเอง คนๆนั้นอาจเข้าใจข้อมูลป้อนได้ แต่อาจไม่เข้าถึงขั้นรู้ภาษา

การ์ตเนอร์ (Gardner,1981:25)กล่าวว่าอาจมีความสัมพันธ์ในทางอ้อมระหว่างเจตคติกับความสำเร็จในการเรียนภาษา คือ เจตคติที่ดีจะช่วยให้ผู้เรียนภาษาได้สำเร็จและความสำเร็จในการเรียนนี้จะช่วยส่งผลกลับไปสู่เจตคติด้วย

ออลเลอร์และคณะ (Oller;etal,1977)อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติกับการเรียนภาษาต่างประเทศไว้ว่า เป็นความสัมพันธ์ลักษณะสองทิศทาง และอาจเป็นความสัมพันธ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ ไม่คงที่แน่นอน ขึ้นอยู่กับบุคคล สิ่งแวดล้อม และกิจกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอน

จึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า ความพึงพอใจมีบทบาทสำคัญในบริบทการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ นักเรียนที่มีความพึงพอใจในการเรียนรู้ ก็จะสามารถสร้างองค์ความรู้และเพิ่มพูนทักษะในวิชาการต่างๆ ได้ดีขึ้น ครูที่มีความพึงพอใจในการสอนก็จะใช้ศักยภาพของผู้สอน สร้างองค์ความรู้และพัฒนาทักษะของผู้เรียนได้ดีขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการศึกษานี้ ค้นคว้ามาจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Source) และแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Source)

กุศมา โชคบำรุง (2530:43-46) ได้ทำการศึกษาประสิทธิภาพของการเสริมการสอนวิชาภาษาอังกฤษ หลักสูตรมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยมุ่งงานปฏิบัติ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนโดยการเสริมกิจกรรมที่มุ่งงานปฏิบัติมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูงกว่าและมีเจตคติต่อการเรียน และเห็นประโยชน์ของการเรียนภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม

ฉินฉินเพ็ญ รัตนวงศ์ (2534: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการสอนโดยใช้งานปฏิบัติเป็นฐานในการเรียนรู้ ที่มีต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา จำนวน 98 คน พบว่าความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนที่ได้รับการเรียนแบบใช้งานปฏิบัติเป็นฐานในการเรียนรู้ สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการเรียนการสอนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้แล้วยังพบว่านักเรียนกลุ่มทดลองส่วนใหญ่ชอบกิจกรรมการสอนที่ใช้งานปฏิบัติ นักเรียนได้ฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน อีกทั้งได้ประสบการณ์จากการปฏิบัติงานด้วยตนเองจนเกิดความเข้าใจ มีความสนุกสนานและสามารถจำบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น มีการพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นและรู้จักการวางแผนงานให้เป็นลำดับขั้นตอน

กชกร ธิปัตติ (2536: บทคัดย่อ) ได้ทำการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี ที่เรียนโดยเน้นงานปฏิบัติที่เป็นภาระงานกับกิจกรรมที่เป็นหัวเรื่อง พบว่า นักศึกษาที่เรียน โดยเน้นงานปฏิบัติที่เป็นภาระงานมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักศึกษาที่เรียน โดยเน้นงานปฏิบัติที่เป็นหัวเรื่องมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

กัลย์ชลากรณ์มหาพัฒนาไทย (2548, บทคัดย่อ) ศึกษาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนที่เรียน โดยการจัดการเรียนรู้แบบเน้นงานปฏิบัติ โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนธนบุรีวรเทพีพลารักษ์ เขตธนบุรี จำนวน 35 คนพบว่า ระดับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ.01

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า การเรียนรู้แบบเน้นงานปฏิบัติเป็นวิธีหนึ่งที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสพัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษเพิ่มมากขึ้น และยังช่วยให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษอีกด้วย

พนอ สงวนแก้วและวิสาข์จัตวีตร์ (2541)ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบกิจกรรมการอ่านเน้นภาระงาน (Task-based Reading Activity Model) โดยทำการศึกษาผลการอ่านเน้นภาระงานต่อความเข้าใจการอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพรูปแบบกิจกรรมการอ่านเน้นภาระงานเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ความพึงพอใจต่อการอ่านภาษาอังกฤษแบบเพิ่มขยายและความคงทนของนักเรียนในการเรียนช่วงชั้นปีที่ 3 โดยทำการวิจัย ณ โรงเรียนท่ามะขามวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 จำนวน 20 คน ผลของการวิจัยพบว่า รูปแบบกิจกรรมการอ่านเน้นภาระงานมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับดีคะแนนความเข้าใจในการอ่านของกลุ่มตัวอย่างก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน มีขนาดผลความแตกต่าง

(Effect size)ที่เกิดจากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เท่ากับ 3.17 หมายถึงระดับใหญ่มาก ความพึงพอใจต่อการอ่านแบบเพิ่มขยายอยู่ในระดับมาก คะแนนหลังเรียนและสอบซ้ำแตกต่างกับอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หมายถึง นักเรียนมีความคงทนในการเรียน และความคิดเห็นของนักเรียนต่อรูปแบบการอ่านเน้นภาระงานเป็นด้านบวก

สุภัทรา ราชานต์ (2551:42-49) ศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบเน้นงานปฏิบัติที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอบเขียนโดยวิธีการเรียนรู้แบบเน้นปฏิบัติมีคะแนนเฉลี่ย จากการทดสอบความสามารถด้านการเขียนภาษาอังกฤษสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ.01 และนักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้แบบเน้นการปฏิบัติงานมีเจตคติต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษดีกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ.01

พิมลพรรณ โจรินธิรินสุพล และคณะ (2552:บทคัดย่อ) ศึกษาการเรียนรู้โดยการปฏิบัติงานเป็นฐาน ร่วมกันในการพัฒนาทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษของนักศึกษา วิธีที่ผู้เรียนใช้ระหว่างกันในการออกเสียง และทัศนคติที่ผู้เรียนที่ต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่มาจากการปฏิบัติงานเป็นฐานร่วมกัน กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 วิชาเอกพลศึกษา สถาบันบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม จำนวน 4 คน พบว่า การออกเสียงของนักศึกษา ได้มีการพัฒนาระหว่างการเรียนรู้ที่ใช้การปฏิบัติงานเป็นฐานร่วมกัน วิธีที่นักศึกษาใช้ร่วมกันในการพัฒนาการออกเสียงคือ การแก้ไขการออกเสียงโดยผู้เรียนเอง นักศึกษามีทัศนคติในด้านบวกต่อการเรียนรู้โดยการปฏิบัติงานเป็นฐานร่วมกัน

ดวงกมล สวนทอง และคณะ (2556: บทคัดย่อ) ศึกษาการใช้รูปแบบการสอบแบบ scaffolding ที่ส่งเสริมจิตลักษณะ ฉันทะ และ ความสามารถในการเขียนบทความเชิงวิชาการของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จาก 2 ห้อง ห้องละ 40 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมที่ใช้การสอนปกติ 1 ห้องผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่ศึกษาโดยใช้รูปแบบการสอบแบบscaffolding มีค่าเฉลี่ยจิตลักษณะ ฉันทะ และความสามารถในการเขียนบทความ เชิงวิชาการสูงกว่ากลุ่มควบคุมทุกตัวแปรหลังการทดลอง